VIII kadencja

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ **Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej (nr 129)**

z dnia 20 czerwca 2017 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej (nr 129)

20 czerwca 2017 r.

Komisja Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej, obradująca pod przewodnictwem posła **Grzegorza Wojciechowskiego (PiS),** wiceprzewodniczącego Komisji, zrealizowała następujący porządek dzienny:

– rozpatrzenie i zaopiniowanie dla Komisji Finansów Publicznych sprawozdania z wykonania budżetu państwa za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2016 r. (druk nr 1588) wraz z analizą NIK w zakresie:

1) części budżetowej 82 – Subwencje ogólne dla jednostek samorządu terytorialnego (z wyłączeniem subwencji oświatowej) – dochody i wydatki;
2) Części budżetowej 83 – Rezerwy celowe, w zakresie pozycji 4, 8, 19, 23, 32, 42, 45, 47, 51 i 62;
3) części budżetowej 85 – Budżety wojewodów ogółem, w zakresie działów:
a) 400 – Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę: – wydatki;
b) 900 – Gospodarka komunalna i ochrona środowiska: dochody i wydatki, wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych;
4) części budżetowej 86 – Samorządowe Kolegia Odwoławcze:
a) dochody i wydatki,
b) wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych;
5) zadań z zakresu administracji rządowej i innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego odrębnymi ustawami w części 85 – budżety wojewodów;
6) części budżetowej 34 – Rozwój regionalny:
a) dochody i wydatki,
b) wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych,
c) dotacje celowe;
– środków europejskich na finansowanie programów zarządzanych lub koordynowanych przez ministra właściwego do spraw rozwoju.

W posiedzeniu udział wzięli: **Witold Słowik** podsekretarz stanu w Ministerstwie Rozwoju wraz ze współpracownikami, **Władysław Budzeń** dyrektor Departamentu Budżetu w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji wraz ze współpracownikami, **Zdzisława Wasążnik** dyrektor Departamentu Finansów Samorządu Terytorialnego Ministerstwa Finansów wraz ze współpracownikami oraz **Dariusz Zielecki** wicedyrektor Departamentu Administracji Publicznej Najwyższej Izby Kontroli.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Sławomir Jakubczak**, **Anna Jasieńska**, **Dariusz Myrcha** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych.

Przewodniczący poseł Grzegorz Wojciechowski (PiS):

Dzień dobry państwu. Otwieram posiedzenie Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej. Witam panie i panów posłów. Witam zaproszonych gości.

Witam pana Władysława Budzenia – dyrektora Departamentu Budżetu MSWiA. Witam pana Dariusza Atłasa – zastępcę dyrektora Departamentu Budżetu MSWiA. Witam panią Ewelinę Dudę-Staworko – zastępcę dyrektora Departamentu Spraw Obywatelskich MSWiA. Panią Katarzynę Łopatkę – głównego specjalistę w Departamencie Spraw Obywatelskich MSWiA. Witam panią Joannę Adamczyk-Siwek – naczelnika w Departamencie Administracji Publicznej MSWiA. Pana Grzegorza Tomaszewskiego – naczelnika w Departamencie Ochrony Ludności i Zarządzania Kryzysowego MSWiA.

Witam pana ministra Witolda Słowika – podsekretarza stanu w Ministerstwie Rozwoju. witam panią Jadwigę Romaszko – dyrektora Departamentu Budżetu Rozwoju w Ministerstwie Rozwoju. Witam panią Dorotę Jaworską – zastępcę dyrektora Departamentu Instytucji Płatniczych Ministerstwa Finansów. Witam pana Dariusza Zieleckiego – wicedyrektora Departamentu Administracji Publicznej Najwyższej Izby Kontroli. Witam pan dyrektora Zdzisława…

Głos z sali:

Zdzisławę.

Przewodniczący poseł Grzegorz Wojciechowski (PiS):

Zdzisławę. Przepraszam. Panią Zdzisławę Wasążnik – dyrektora departamentu w Ministerstwie Finansów. Przepraszam serdecznie. Witam wszystkie osoby obecne na posiedzeniu Komisji. Mamy kworum, zatem Komisja jest zdolna do podejmowania uchwał.

Porządek posiedzenia obejmuje rozpatrzenie i zaopiniowanie dla Komisji Finansów Publicznych projektu ustawy budżetowej na rok 2016 (druk nr 1588). Czy do tego porządku są jakieś uwagi? Obejmuje jeden punkt. Nie ma uwag, zatem uważam, że porządek został przyjęty.

Proponuję, żeby na początku o określonej części sprawozdania, dziale budżetu, wypowiedział się przedstawiciel rządu. Następnie przedstawimy opinię Najwyższej Izby Kontroli. Następnie zabierze głos poseł-koreferent i potem dyskusja, która kończyłaby się przyjęciem konkretnej części (po przyjęciu wszystkich opinii cząstkowych). Czy taki sposób procedowania na dzisiejszym posiedzeniu Komisji może zostać przyjęty? Nie ma uwag.

Przechodzimy do części budżetowej 82 – Subwencje ogólne dla jednostek samorządu terytorialnego (z wyłączeniem części oświatowej). Rozumiem, że głos zabierze Ministerstwo Finansów.

D**yrektor Departamentu Finansów Samorządu Terytorialnego Ministerstwa Finansów Zdzisława Wasążnik:**

Zdzisława Wasążnik. Dyrektor Departamentu Finansów Samorządu Terytorialnego.

Panie przewodniczący, panie i panowie posłowie, szanowni państwo, subwencje ogólne dla jednostek samorządu terytorialnego zostały wyliczone zgodnie z ustawą o dochodach jednostek samorządu terytorialnego. Subwencja ogólna dla jednostek składa się z części wyrównawczej dla gmin, powiatów i województw, części oświatowej dla gmin, powiatów i województw, części równoważącej dla gmin i powiatów oraz części regionalnej dla województw.

Wydatki ujęte w części 82 – Subwencje ogólne dla jednostek samorządu terytorialnego w 2016 r. zostały wykonane w stu procentach, w odniesieniu do planu po zmianach.

Przechodząc do poszczególnych subwencji dla różnego rodzaju samorządów. Subwencja ogólna dla gmin obejmuje część wyrównawczą. Część wyrównawcza została zaplanowana w ustawie na 2016 r. w wysokości 6 533 086 tys. zł i ta część subwencji składa się z kwoty podstawowej i kwoty uzupełniającej. Kwotę podstawową otrzymują gminy, w których dochód na jednego mieszkańca jest niższy od 92% średniego dochodu na jednego mieszkańca w kraju. Wysokość kwoty uzupełniającej jest uzależniona od gęstości zaludnienia w gminie, w relacji do średniej gęstości zaludnienia w kraju i dochodów podatkowych gminy na jednego mieszkańca.

W trakcie roku budżetowego ta część subwencji, zgodnie z zapisami ustawowymi, uległa zmniejszeniu. W sumie na rachunki 2131 gmin została przekazana kwota 6 484 339 tys. zł, co stanowiło 100% planu po zmianach. Kwota ta była wyższa o 5,7% od analogicznej kwoty za 2015 r.

Część równoważąca subwencji dla gmin została zaplanowana w wysokości 531 430 tys. zł. Ta część subwencji jest ustalana w wysokości stanowiącej sumę wpłat dokonywanych przez gminy, w których dochód na jednego mieszkańca jest wyższy od 150% średniego dochodu podatkowego wszystkich gmin. W sumie w 2016 r. kwota do podziału wynosiła 574 168 tys. zł. Została podzielona według kryteriów ustawowych, określonych w art. 21a ustawy o dochodach, a więc z uwzględnieniem wydatków na dodatki mieszkaniowe, jak również z uwzględnieniem dochodów z tytułu udziału we wpływach z podatku PIT, podatku rolnego i podatku leśnego. Na rachunki 1460 gmin przekazano kwotę 474 461 tys. zł. To jest 100% planu po zmianach. Wykonanie części równoważącej było wyższe od wykonania tej części w 2015 r. o 1%.

Gminy otrzymują również część rekompensującą subwencji ogólnej dla gmin. Ta część jest ustalana zgodnie z ustawą o specjalnych strefach ekonomicznych. Do gmin została przekazana kwota 12 286 tys. zł, ponieważ taka kwota została wykazana we wnioskach uprawnionych gmin. Została przekazana jednorazowo na rachunki 19 gmin w dniu 24 listopada 2016 r.

Jeżeli chodzi o subwencję ogólną dla powiatów, to jak w gminach, składa się z części wyrównawczej i równoważącej. W 2016 r. część wyrównawcza wynosiła 1 714 472 tys. zł i, jak w przypadku gmin, składa się z kwoty podstawowej i uzupełniającej. Kwota podstawowa jest uzależniona od średnich dochodów w danym powiecie w stosunku do średniej dochodów na mieszkańca w kraju. Natomiast kwota uzupełniająca jest uzależniona od stopy bezrobocia. Ogółem na rachunki 309 powiatów przekazano kwotę 1 724 472 tys. zł, czyli 100% planu. Kwota ta była wyższa o 8,4% od analogicznych wydatków na 2015 r.

Cześć równoważąca została zaplanowana w wysokości wpłat dokonywanych przez powiaty, w których dochody są wyższe niż 110% wskaźnika dochodów na jednego mieszkańca w kraju. Część równoważąca wynosiła 1 123 192 tys. zł. Została podzielona według kryteriów ustawowych, z uwzględnieniem wydatków na rodziny zastępcze, powiatowych urzędów pracy, długości dróg powiatowych, długości dróg wojewódzkich i krajowych znajdujących się w granicach miast na prawach powiatu. Jak również z uwzględnieniem dochodów z tytułu części wyrównawczej (równoważącej), w porównaniu do analogicznej kwoty w 2015 r. Subwencja została przekazana 378 powiatom w wysokości 1 123 191 tys. zł. Stanowiło to 100% planu i wydatki na ten cel były wyższe o 5,8% od analogicznych wydatków w 2015 r.

Subwencja dla województw. Jeżeli chodzi o część wyrównawczą, to wynosiła 973 085 tys. zł. Jak w przypadku powiatów, ta część subwencji składa się z kwoty podstawowej i uzupełniającej. Kwota podstawowa jest uzależniona od wskaźnika dochodów na jednego mieszkańca z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych i od osób prawnych. Natomiast kwota uzupełniająca jest przekazywana województwom, w których liczba mieszkańców nie przekracza 3 mln i dochody podatkowe nie przekraczają 125% średnich dochodów podatkowych wszystkich województw.

Część wyrównawcza została przekazana na rachunki 14 województw w kwocie 973.085 tys. zł. To jest 100% planu. Kwota była wyższa o 2,5% w porównaniu do analogicznej kwoty w 2015 r.

Jeżeli chodzi o część regionalną, to została zaplanowana w wysokości 317 843 tys. zł. W ramach części regionalnej 52% kwoty rozdzielono z uwzględnieniem stopy bezrobocia oraz 48% z uwzględnieniem dochodów podatkowych. Zgodnie z tymi kryteriami część regionalną przekazano 15 województwom w kwocie 317 842 tys. zł. Oprócz tego, w ramach części 82 zostały podzielone środki na uzupełnienie dochodów jednostek samorządu terytorialnego w wysokości 335 999 tys. zł. Były przeznaczone również na dofinansowanie inwestycji: na publicznych drogach powiatowych i wojewódzkich oraz na drogach powiatowych, wojewódzkich i krajowych w granicach miast na prawach powiatu, utrzymania rzecznych przepraw promowych, jak również remontu, utrzy-

mania, ochrony i zarządzania drogami krajowymi i wojewódzkimi w granicach miast na prawach powiatu.

Środki z tej rezerwy zostały rozdzielone w stu procentach. Otrzymało je 168 jednostek, z tego 119 powiatów, 20 miast na prawach powiatu, 16 miast na prawach powiatu dodatkowo na dofinansowanie remontu, utrzymania, ochrony i zarządzania drogami krajowymi, 1 miasto na prawach powiatu otrzymało 23 000 tys. zł na utrzymanie rzecznej przeprawy promowej i 12 województw na dofinansowanie inwestycji na drogach wojewódzkich.

W ramach części 82 była również dzielona jedna z rezerw w wysokości 103 000 tys. Ta rezerwa jest tworzona ze środków, które w ciągu roku zwracają jednostki samorządu terytorialnego w wyniku złożonych korekt i sprawozdań, jak również z nierozdzielonych środków części równoważącej. Ta rezerwa została podzielona według kryteriów ustawowych, natomiast kryteria te zostały uszczegółowione w uzgodnieniu ze stroną samorządową Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego. Z tej rezerwy przekazano kwotę 83 514 tys. zł dla 428 gmin oraz 20 000 tys. zł dla 286 powiatów.

To bardzo ogólne dane, panie przewodniczący. Jeżeli byłyby jakieś pytania, to jesteśmy do dyspozycji. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Grzegorz Wojciechowski (PiS):

Dziękuję. Rozumiem, że teraz pan dyrektor.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Najwyższa Izba Kontroli.

Przewodniczący poseł Grzegorz Wojciechowski (PiS):

Proszę bardzo.

Wicedyrektor Departamentu Administracji Publicznej Najwyższej Izby Kontroli Dariusz Zielecki:

Dziękuję. Dariusz Zielecki. Wicedyrektor Departamentu Administracji Publicznej.

Jeżeli chodzi o część 82, to wykonanie budżetu państwa w tej części oceniliśmy pozytywnie. Ta ocena wynika z badania niemal 10% dochodów oraz 17% wydatków. W efekcie tych badań nie stwierdzono istotnych nieprawidłowości.

Nieprawidłowości, o których będę za chwilę mówił, miały charakter formalny. Nie wpłynęły w zasadniczy sposób na realizację budżetu w tej części, dlatego nie spowodowały obniżenia oceny.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie zaopiniowała sprawozdawczość budżetową. Opinia ta została wydana na podstawie badania prawidłowości prowadzenia ksiąg rachunkowych i przeniesień danych z tych ksiąg do sprawozdań. Jeżeli chodzi o dochody budżetowe, to są to głównie wpłaty na należną część równoważącą subwencji ogólnej i część regionalną oraz zwrot nienależnie pobranych kwot części oświatowej. Dochody zrealizowano w kwocie niemal 2 339 000 tys. zł. To jest 119% planowanej kwoty oraz o 18,4% więcej niż w roku ubiegłym. Zwracam na to uwagę, gdyż ten wzrost to, przede wszystkim, uregulowanie przez województwo mazowieckie zaległych wpłat na część regionalną subwencji oraz znaczące zwroty nienależnej części subwencji oświatowej, dokonane przez jednostki samorządu terytorialnego.

Zwrot kwot tych subwencji to wynik znacznego zintensyfikowania kontroli w tym zakresie. Na uwagę zasługuje również liczba decyzji ministra finansów dotycząca…Przepraszam, to jest część oświatowa. To nie dotyczy dzisiejszego posiedzenia.

Szczegółowe badanie prawidłowości pobierania dochodów wykazało – to nieprawidłowość, o której mówiłem – wszczęcie w trzech, czterech badanych postępowaniach administracyjnych w sprawie zwiększenia gminom kwot wpłat przeznaczonych na część równoważącą. Wszczynanie postępowań następowało po upływie od 103 do 111 dni po zaistnieniu przesłanek do rozpoczęcia takich postępowań. Zdaniem NIK takie postępowanie należało rozpocząć niezwłocznie, zwłaszcza, że każdy dzień zwłoki skutkował wyższymi odsetkami od opłat, które musiały ponosić gminy.

Jeżeli chodzi o wydatki, to zrealizowano je w kwocie ponad 53 mld zł, co stanowiło prawie 100% planu po zmianach i było to 103,3% wydatków zrealizowanych w 2015 r.

Najwyższa Izba Kontroli stwierdziła, że minister finansów, z zachowaniem koniecznych terminów, informował jednostki samorządu terytorialnego o kwotach przysługujących im subwencji. Należne jednostkom raty subwencji były przekazywane terminowo i we właściwych kwotach. Również rezerwy utworzone na uzupełnienie subwencji ogólnej zostały prawidłowo rozdysponowane. Na koniec 2016 r. nie wystąpiły zobowiązania wymagalne. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Grzegorz Wojciechowski (PiS):

Dziękuję bardzo. Proszę posła-koreferenta pana Waldego Dzikowskiego o zabranie głosu.

Poseł Waldy Dzikowski (PO):

Dziękuję. Panie przewodniczący, drodzy państwo, część budżetowa 82, czyli subwencje ogólne dla jednostek samorządu terytorialnego, składa się z części wyrównawczej subwencji ogólnej, równoważącej i regionalnej w przypadku województw oraz rekompensującej subwencji ogólnej. Wszystkie subwencje zostały wykonane w 100% bez żadnych, praktycznie, zastrzeżeń. Patrząc na poprzednie lata, z wahaniami, które, w zależności od dochodów poszczególnych jednostek samorządu terytorialnego, mieściły się w przewidywanych granicach.

Cały czas bierzemy pod uwagę ustawę o dochodach jednostek samorządu terytorialnego z 2003 r. Część wyrównawcza zmniejszyła się o kwotę (czterdzieści kilka milinów złotych), która została przekazana subwencji równoważącej. Wynika to z podniesienia się dochodów do 150% poszczególnych gmin i ta właśnie część została przekazana do części równoważącej. Dlatego też wnioskuję do Wysokiej Komisji, aby część budżetową 82, czyli subwencje ogólne dla jednostek samorządu terytorialnego, pozytywnie zaopiniować dla Komisji Finansów Publicznych.

Czynię to z ogromną przyjemnością, ponieważ pracę tego departamentu obserwuję od szesnastu lat i musiałbym kolejny raz powtarzać to, co robię od szesnastu lat. Dziękuję bardzo. Wnioskuję o pozytywne zaopiniowanie.

Przewodniczący poseł Grzegorz Wojciechowski (PiS):

Dziękuję bardzo, panie pośle. Otwieram dyskusję. Czy ktoś chciałby zabrać głos? W takim razie zamykam dyskusję.

Przechodzimy do głosowania. Czy jest sprzeciw, aby przyjąć pozytywną opinię bez głosowania? Nie ma sprzeciwu. W takim razie stwierdzam, że Komisja pozytywnie zaopiniowała część budżetową 82 – subwencje ogólne dla jednostek samorządu terytorialnego (z wyłączeniem części oświatowej).

Przechodzimy do punktu drugiego. Część budżetowa 83 – Rezerwy celowe. Proszę o zabranie głosu przedstawiciela Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji. Chodzi o rezerwę 4, 23 i 51. Dziękuję bardzo.

Dyrektor Departamentu Budżetu w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji Władysław Budzeń:

Panie przewodniczący, szanowne panie, szanowni panowie posłowie, chciałbym omówić to, o czym powiedział pan przewodniczący, czyli wydatkowanie środków budżetowych w trzech rezerwach celowych.

Pozycja 4 – przeciwdziałanie i usuwanie skutków klęsk żywiołowych, w tym realizacja zadań w dorzeczach Odry i górnej Wisły. Pozycja 23 – środki na realizację Oświęcimskiego strategicznego programu rządowego – etap V na lata 2016-2020. Również trzecia rezerwa celowa – pozycja 51, czyli zwrot części wydatków wykonanych w ramach funduszu sołeckiego na podstawie 2015 r.

Rezerwa 4, zaplanowana w ustawie budżetowej na 2016 r., jej kwota wynosiła 1 000 000 tys. zł. Środki te rozdysponowano w wysokości 946 263 tys. zł, co stanowi 94,3% planu. Z tego, na cele wskazane *stricte* w rezerwie, wydatkowano 861 563 tys. zł oraz, na podstawie opinii nr 47 Komisji Finansów Publicznych z 6 października 2016 r., z rezerwy tej wydatkowano również kwotę 81 700 tys. zł, z tego na uzupełnienie rezerw strategicznych z asortymentu produktów rolno-spożywczych 50 000 tys. zł oraz 31 700 tys. zł na sfinansowanie koszów odszkodowań dla producentów trzody chlewnej oraz

kosztów uboju, transportu i utylizacji trzody chlewnej w województwach: lubelskim, mazowieckim i podlaskim w związku z wirusem ASV na terenie tych województw.

Podstawowa kwota 861 000 563 tys. zł została przeznaczona głównie na następujące cele: 339 211 tys. zł na usuwanie skutków klęsk żywiołowych w infrastrukturze komunalnej jednostek samorządu terytorialnego, w tym na odbudowę i przebudowę dróg gminnych, powiatowych i wojewódzkich, remont Mostu Łazienkowskiego w Warszawie, budowę i rozbudowę gminnych sieci wodociągowych i stacji uzdatniania wody, a także na gospodarkę komunalną i ochronę środowiska.

Kwota 312 822 tys. zł na sfinansowanie projektu ochrony przeciwpożarowej w dorzeczu Odry, w tym środki ekwiwalentu złotowego pożyczki Międzynarodowego Banku Odbudowy i Rozwoju – 76 952 tys. zł, środki ekwiwalentu złotowego kredytu z Banku Rozwoju Rady Europy – 115 714 tys. zł, oraz środki budżetu państwa współtowarzyszące środkom kredytu i pożyczkom –120 156 tys. zł.

Kolejne 67 809 tys. zł zostało przeznaczone na usuwanie szkód powodziowych w podstawowych urządzeniach melioracji wodnych, w korytach cieków istotnych dla regulacji stosunków wodnych na potrzeby rolnictwa, na wałach i w korytach rzek, a także na regulację stanu prawnego nieruchomości przejętych przez Skarb Państwa.

Jeżeli szanowna Komisja pozwoli, to ograniczę się do pięciu, sześciu podstawowych kwot. Jeśli byłyby pytania dotyczące pozostałych, to w trakcie dyskusji jestem gotów udzielić odpowiedzi. Panie przewodniczący, po prostu jest tego dosyć dużo. Jeżeli wyrazi pan zgodę, to…

Przewodniczący poseł Grzegorz Wojciechowski (PiS):

Tak, oczywiście.

Dyrektor Departamentu Budżetu w MSWiA Władysław Budzeń:

Kolejna kwota – 67 202 tys. zł – została przeznaczona na zapewnienie prawidłowego działania obiektów hydrotechnicznych, realizację zadań remontowych wynikających z prawomocnych decyzji nadzoru budowlanego oraz zadań remontowych zabudowy regulacyjnej na rzekach, zadań związanych z wykonaniem pomiarów, badań i ocen stanu technicznego oraz stanu bezpieczeństwa wałów przeciwpowodziowych.

Kwotę 35 125 tys. zł przeznaczono na sfinansowanie zadań realizowanych w ramach usuwania skutków ruchów osuwiskowych ziemi lub przeciwdziałania tym zdarzeniom, w tym m.in. na prace stabilizujące oraz zabezpieczenie i likwidację przyczyn i skutków osuwisk powstałych głównie w ciągach dróg.

Kwota stosunkowo mała, ale o istotnym znaczeniu – 3 948 tys. zł. To były wypłaty z zasiłków celowych dla osób i rodzin poszkodowanych w wyniku zdarzeń noszących znamiona klęski żywiołowej.

Chciałbym również przekazać informację, że z łącznej kwoty 943 263 tys. zł, kwota 293 870 tys. zł (tj. 31%) została przekazana resortom realizującym zadania w zakresie gospodarki wodnej, spraw wewnętrznych i energii. Resort spraw wewnętrznych to jedynie 1.067 tys. zł. Pozostała kwota 649 393 tys. zł, czyli 69%, została przekazana na potrzeby województw. Z tego kwota 179148 tys., czyli kwota najwyższa, została przekazana województwu dolnośląskiemu. Kwota 99 034 tys. została przekazana województwu małopolskiemu, 82 750 tys. zł otrzymało województwo podkarpackie i województwo śląskie otrzymało 60 538 tys. zł. Są to najwyższe przekazane kwoty. Pozostałość rezerwy, czyli 56 737 tys. zł, to 5,7% całej kwoty.

Rezerwa w pozycji 23 – środki na realizację Oświęcimskiego strategicznego programu rządowego – Etap V. Planowana kwota 7 644 tys. zł została rozdysponowana w całości m. in. na wydatki majątkowe. W ramach tej kwoty 7 584 tys. zł przeznaczono na przebudowę ulic, budowę chodników znajdujących się na terenie Brzezinki i Harmęży. To 1 984 tys. zł. Zagospodarowanie terenu zielonego w Oświęcimiu pomiędzy ulicami Więźniów Oświęcimia i Obozową. Jest to kwota 1 600 tys. zł. Na przebudowę drogi powiatowej – ulica Słowackiego w Oświęcimiu – przeznaczono 1 500 tys. zł.

Na realizację programu Droga Współpracy Regionalnej i konieczną regulację stanów prawnych przeznaczono 1 500 tys. zł. Na budowę centrum edukacyjno-sportowego przy

powiatowym zespole szkół ogólnokształcących nr 2 przeznaczono 1 000 tys. zł i na utrzymanie terenów Skarbu Państwa 60 tys. zł.

Rezerwa 3. Pozycja 51. Zwrot części wydatków wykonanych w ramach funduszu sołeckiego w 2015 r. Rezerwa, zaplanowana w kwocie 129 000 tys. zł (podstawa prawna art. 12 ust. 1 pkt 3 ust. z dnia 21 lutego 2014 r. o funduszu sołeckim), została rozdysponowana w wysokości 116 106 tys. zł, czyli wykonano 90% planu, a środki przeznaczono na zwrot części wydatków bieżących i majątkowych, wykonywanych w ramach wyodrębnionego przez poszczególne gminy funduszu sołeckiego.

Rozdysponowania rezerwy dokonano na podstawie wniosków wojewodów, do których gminy występowały o zwrot wydatków wykonanych w ramach tego funduszu, według stanu na dzień 31 grudnia 2015 r. Rezerwa nie została w pełni wykorzystana, głównie z uwagi na niższe od planowanego wykonania wydatków w ramach wyodrębnionego przez poszczególne gminy funduszu, przeznaczonego na poprawę warunków życia mieszkańców, zgodnie ze strategią rozwoju gminy. Pozostałe środki w kwocie 12 894 tys. zł zostały przeznaczone na utworzenie nowej rezerwy celowej na zobowiązania Skarbu Państwa określone w ustawie budżetowej.

Panie przewodniczący, szanowne panie, szanowni panowie, uprzejmie proszę o pozytywne zaopiniowanie sprawozdania z wykonania rezerw celowych – pozycja 4, 23 i 51 w budżecie 2016 r. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Grzegorz Wojciechowski (PiS):

Dziękuję bardzo. Teraz w sprawie rezerw 8, 19, 32, 42, 45, 47 i 62 głos zabierze przedstawiciel Ministerstwa Finansów. Proszę bardzo.

Zastępca dyrektora Departamentu Budżetu Państwa Ministerstwa Finansów Małgorzata Rojek:

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, Małgorzata Rojek. Ministerstwo Finansów.

Na wstępie proponuję, żeby pozycja 8 została omówiona później, w ramach omówienia środków europejskich na finansowanie programów zarządzanych lub koordynowanych przez ministra właściwego ds. rozwoju. Pozostałe rezerwy pozwolę sobie omówić.

Przewodniczący poseł Grzegorz Wojciechowski (PiS):

Tak, oczywiście.

Zastępca dyrektora Departamentu Budżetu Państwa MF Małgorzata Rojek:

Pozycja 19 rezerw. Była to rezerwa płacowa na zmiany organizacyjne i nowe zadania, w tym na skutki przechodzące z 2015 r. oraz na wynagrodzenia osób zajmujących się programami finansowanymi z budżetu Unii Europejskiej oraz środkami z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie EFTA, w tym na niektóre skutki przechodzące z 2015 r.

Rezerwa ta została zaplanowana w wysokości 24 809 tys. zł i rozdysponowana w wysokości 3 057 tys. zł, to jest 12,3% planu. Środki w wysokości 2 669 tys. zł przeznaczono na wynagrodzenia oraz pochodne od wynagrodzeń w wysokości 388 tys. zł. Rezerwa została zaplanowana w związku z ustawą o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej oraz o zmianie niektórych ustaw.

Stosownie do postanowień art. 154 ust. 4 ustawy o finansach publicznych, podział tej rezerwy jest dokonywany przez Radę Ministrów i środki są przekazywane dysponentom, którym zostały przyznane. W wyniku uchwał podjętych przez Radę Ministrów, środki zostały przeznaczone na sfinansowanie m.in. wynagrodzeń pracowników zatrudnionych w Ministerstwie Edukacji Narodowej, wynagrodzeń oraz dodatków zadaniowych dla funkcjonariuszy Służby Celnej zaangażowanych w realizację projektu C-BORD (realizowanego w ramach programu Horyzont 2020), wynagrodzeń dla pracowników Ministerstwa Cyfryzacji, zaangażowanych w realizację zadań wynikających z pełnionej przez Ministerstwo Cyfryzacji funkcji Instytucji Otoczenia Umowy Partnerstwa, finansowanych ze środków Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020.

Ponadto, wynagrodzeń dla pracowników Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego, biorących udział w realizacji programu pn. „Zintegrowany system usług dla nauki – etap I" oraz dodatków zadaniowych dla pracowników Ośrodka Rozwoju Edu-

kacji, zaangażowanych w realizację czterech projektów pozakonkursowych w ramach Działania 2.10. Projektów finalizowanych ze środków Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój.

Rezerwa nie została w pełni wykorzystana przede wszystkim z uwagi na mniejsze zapotrzebowanie poszczególnych dysponentów w zakresie środków zaplanowanych na wynagrodzenia osób zajmujących się programami finansowanymi z budżetu Unii Europejskiej, w tym w zakresie programów z perspektywy finansowej 2014-2020 oraz środkami z pomocy udzielanej przez państwa EFTA.

Środki w wysokości 1 616 tys. zł zostały zablokowane przez ministra rozwoju i finansów i na podstawie opinii Komisji Finansów Publicznych przeznaczone na utworzenie rezerwy celowej na zobowiązania wymagalne Skarbu Państwa. Pozostałość rezerwy wyniosła 20 136 tys. zł.

Pozycja 32. Rezerwa na zwrot gminom utraconych dochodów w związku ze zwolnieniem z podatku od nieruchomości w parkach narodowych i rezerwatach przyrody oraz w związku ze zwolnieniem z podatków: rolnego, od nieruchomości, leśnego przedsiębiorców o statusie centrum badawczo-rozwojowego, a także na uzupełnienie części rekompensującej subwencji ogólnej, na wyrównanie ubytku dochodów w specjalnych strefach ekonomicznych. Rezerwa została zaplanowana z inicjatywy ministra finansów w związku z ustawą o podatkach i opłatach lokalnych w wysokości 16 000 tys. zł. Była przeznaczona dla gmin. Środki rezerwy rozdysponowano w kwocie 12 350 tys. zł do części budżetowych, którymi dysponują wojewodowie.

W ramach tej rezerwy na zwrot utraconych przez gminy dochodów z tytułu zwolnienia z podatku od nieruchomości w parkach narodowych i rezerwatach przyrody za 2015 r., rozdysponowano kwotę 11 099 tys. zł.

Natomiast na zwrot gminom utraconych dochodów z tytułu zwolnienia z podatku od nieruchomości przedsiębiorców o statusie centrum badawczo-rozwojowego, rozdysponowano kwotę 1 251 tys. zł, zgodnie z wnioskami wojewodów: dolnośląskiego, lubelskiego, małopolskiego, mazowieckiego, śląskiego, warmińsko-mazurskiego i wielkopolskiego. Niepełne rozdysponowanie rezerwy wynikało z mniejszej niż pierwotnie planowano liczby wniosków uprawnionych dysponentów.

Pozostałe środki w wysokości 3 650 tys. zł, podobnie jak w przypadku poprzedniej rezerwy, zostały zablokowane przez ministra rozwoju i finansów i na podstawie opinii Komisji Finansów Publicznych przeznaczone na utworzenie nowej rezerwy celowej na zobowiązania wymagalne Skarbu Państwa.

Pozycja 42. Środki dla samorządowych kolegiów odwoławczych. Rezerwę zaplanowano z inicjatywy ministra finansów w wysokości 1 300 tys. zł. Środki rezerwy zostały rozdysponowane w pełnej wysokości i przekazane do 26 samorządowych kolegiów odwoławczych.

Środki były głównie przeznaczone na uzupełnienie wydatków na wynagrodzenia bezosobowe pracowników kolegiów. Było to 878 tys. zł. Drugi obszar to uzupełnienie wydatków bieżących kolegiów, w tym m.in. na zwiększone koszty utrzymania, zakupy usług. Była to kwota 422 tys. zł.

Pozycja 45. Dofinansowanie zadań własnych jednostek samorządu terytorialnego. Rezerwę zaplanowano w wysokości 230 000 tys. zł w związku z, przede wszystkim, zapotrzebowaniem wynikającym z udzielonych przez ministra finansów zapewnień finansowania, o których mowa w art. 153 ustawy o finansach publicznych.

Środki rezerwy zostały rozdysponowane w dwóch głównych obszarach. Z przeznaczeniem na działania z zakresu polityki rozwoju, stanowiące zadania własne jednostek samorządu terytorialnego, finansowane na podstawie art. 20a ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju. Na te działania przeznaczono 52 090 tys. zł.

Kolejna grupa to zadania własne jednostek samorządu terytorialnego, o których mowa w art. 42 ust. 2 pkt 2 ustawy o odchodach jednostek samorządu terytorialnego, na które przeznaczono 4 706 tys.

Zadania realizowane w ramach polityki rozwoju to były np. rozbudowa i modernizacja Centrum Onkologii Ziemi Lubelskiej. Była to kwota 25 841 tys. zł. Budowa systemu odprowadzania wód opadowych z rejonu zachodniej części miasta Gorzowa Wielkopol-

skiego, co pochłonęło 8 900 tys. zł. Był to również zakup specjalistycznego wyposażenia i technologii teleinformatycznych dla Centrum Onkologii Ziemi Lubelskiej im. św. Jana z Dukli. Były to 3 566 tys. zł.

Jeżeli chodzi o zadania własne jednostek samorządu terytorialnego, to dotyczyły one budowy i przebudowy szkół. Była to m.in. budowa szkoły podstawowej w Bartągu – 2 000 tys. zł. Budowa szkoły podstawowej wraz z salą sportową i infrastrukturą towarzyszącą w Gromotach w gminie Iława – 1 880 tys. zł. Była to również budowa szkoły w Chłopicach – 700 tys. zł.

Środki rezerwy rozdysponowano w wysokości 76 796 tys. zł, to jest 33,4% planu i wynikało głównie ze zmiany harmonogramów rzeczowo-finansowych niektórych zadań objętych decyzjami o zapewnieniu finansowania oraz mniejszą liczbą wniosków wojewodów o zapewnienie finansowania wydatków w zakresie zadań realizowanych na podstawie art. 20a ustawy o zasadach prowadzenia rozwoju.

Ponadto, zgodnie z opinią nr 54 Komisji Finansów Publicznych do ministra rozwoju i finansów w sprawie zmiany przeznaczenia rezerwy celowej, uchwalonej na posiedzeniu w dniu 13 października 2016 r., kwotę 20 000 tys. przeznaczono na zakup szczepionek do przeprowadzenia szczepień ochronnych całej populacji, zgodnie z kalendarzem szczepień.

Ponadto, środki w wysokości 109 506 tys. zostały zablokowane i, w wyniku pozytywnej opinii Komisji Finansów Publicznych, przeznaczone na utworzenie nowej rezerwy celowej na zobowiązania wymagalne Skarbu Państwa. Pozostałość rezerwy wyniosła 43 698 tys. zł.

Pozycja 47. Były to środki na uzupełnienie dotacji dla jednostek samorządu terytorialnego z przeznaczeniem na realizację zadań wynikających z ustawy – Prawo o aktach stanu cywilnego, ustawy o ewidencji ludności oraz ustawy o dowodach osobistych, w tym związanych z odmiejscowieniem niektórych czynności, a także na inne zadania, których koszt realizacji kalkulowany jest w ujednolicony sposób. Rezerwę tę zaplanowano z inicjatywy ministra finansów w wysokości 160 000 tys. zł. Została rozdysponowana w wysokości 72 605 tys. zł.

Środki rozdysponowano z przeznaczeniem na uzupełnienie dotacji dla jednostek samorządu terytorialnego na realizację zadań wynikających z ustawy – Prawo o aktach stanu cywilnego, ustawy o ewidencji ludności oraz ustawy o dowodach osobistych, w tym związanych z odmiejscowieniem niektórych czynności.

W związku z powyższym, w ustawie budżetowej na 2016 r. dotacje na zadania zlecone z zakresu administracji rządowej zaplanowano przy przyjęciu jednolitych sposobów kalkulacji wysokości kosztów przedmiotowych zadań realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego, tj. według kryterium liczby zrealizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego spraw z uwzględnieniem ujednoliconego czasu realizacji zadań oraz przyjętej stawki roboczogodziny. Środki rezerwy zostały przekazane do wojewodów.

Środki, które pozostały w ramach rezerwy, to jest 87 395 tys., zostały zablokowane przez ministra rozwoju i na podstawie pozytywnej opinii Komisji Finansów Publicznych przeznaczone na utworzenie nowej rezerwy celowej na zobowiązania wymagalne Skarbu Państwa.

Pozycja 62. Środki na realizację zadań wynikających z ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej oraz edukacji prawnej. Rezerwa została zaplanowana w wysokości 94 184 tys. zł i wykorzystana w wysokości 94 036 tys. zł, tj. 99,8% planu. Została zaplanowana w związku z zapotrzebowaniem zgłoszonym przez ministra sprawiedliwości.

Środki tej rezerwy zostały rozdysponowane na zadania polegające na udzielaniu nieodpłatnej pomocy prawnej, które jest zadaniem zleconym z zakresu administracji rządowej, realizowanym przez powiat w porozumieniu z gminami lub samodzielnie. Środki zostały rozdysponowane do budżetów 16 województw. Największe kwoty zostały przekazane do województw mazowieckiego – 11 186 tys. zł, śląskiego – 11 096 tys. zł, wielkopolskiego – 8 528 tys. zł i małopolskiego – 8 219 tys. zł.

Rezerwa nie została w pełni wykorzystana z uwagi na uruchomienie przez niektóre powiaty części punktów nieodpłatnej pomocy prawnej w późniejszym terminie lub ich otwarcie w niepełnym wymiarze godzin lub zamknięcie niektórych punktów, co zmniejszyło zapotrzebowanie na środki tej rezerwy.

Pozostałe środki w wysokości 148 tys. zł zostały zablokowane przez ministra rozwoju i finansów i na podstawie opinii Komisji Finansów publicznych przeznaczone na utworzenie nowej rezerwy celowej na zobowiązania wymagalne Skarbu Państwa. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Grzegorz Wojciechowski (PiS):

Dziękuję. Teraz poproszę o zreferowanie rezerwy 8. Pan minister Witold Słowik.

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Rozwoju Witold Słowik:

Panie przewodniczący, chcielibyśmy omówić to wspólnie z częścią 34, jeżeli można, bo to łączy się z punktem 6. porządku obrad. Szósty i siódmy punkt porządku obrad.

Przewodniczący poseł Grzegorz Wojciechowski (PiS):

Dobrze. W takim razie przenosimy ten punkt porządku posiedzenia do punktu 6. i tam zostanie omówiony. W takim razie o zabranie głosu poproszę panią poseł Annę Kwiecień. Dziękuję bardzo.

Poseł Anna Kwiecień (PiS):

Szanowni państwo, po analizie części budżetowej 83 w zakresie wykorzystania rezerw celowych pozycji, którą prezentował pan dyrektor z Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, nie mam żadnych uwag. Pan dyrektor w bardzo wyczerpujący sposób przedstawił kwestię wykorzystania środków. To wykorzystanie kształtowało się na poziomie 94%. Najmniejsze wykorzystanie miało miejsce przy pozycji 51. Było na poziomie 90%.

Pozwala to pozytywnie ocenić realizację tego budżetu. W związku z tym, proszę o pozytywne zaopiniowanie pozycji 4, 23 i 51, które były prezentowane przez pana dyrektora.

Przewodniczący poseł Grzegorz Wojciechowski (PiS):

Dziękuję bardzo, pani poseł. Otwieram dyskusję. Czy ktoś z państwa posłów lub zaproszonych gości chciałby zabrać głos? Nie ma zgłoszeń. Dziękuję. zamykam dyskusję.

Proszę bardzo, pani poseł.

Poseł Anna Kwiecień (PiS):

Pozostałe pozycje z części budżetowej 83, którą prezentowała pani dyrektor Małgorzata Rojek z Ministerstwa Finansów, to pozycje numer 19, 32, 42, 45, 47 i 62. Niepokoi mnie trochę pozycja 19, ponieważ tu wykorzystanie było na poziomie 12,3%. Natomiast pani dyrektor bardzo precyzyjnie wyjaśniła dlaczego wykorzystanie było takie, a nie inne. Wyjaśniła przyczyny mniejszego zainteresowania.

Podobnie było w przypadku pozycji 45 i 47. W przypadku pozycji 62 jej wykorzystanie było absolutnie satysfakcjonujące. Proszę Komisję o pozytywne zaopiniowanie wykorzystania tych środków. Wiem, że one były wykorzystane może nie w pełni z planem, ale wyjaśnienie zawarte w dokumentach, które przedstawiła pani dyrektor, w pełni wyjaśnia realizację tego budżetu. Proszę Komisję o przyjęcie sprawozdania z wykorzystania budżetu.

Przewodniczący poseł Grzegorz Wojciechowski (PiS):

Dziękuję bardzo, pani poseł. Czy jest sprzeciw do przyjęcia rezerwy 19, 32, 42 , 45, 47 i 62? Nie słyszę. Stwierdzam, że Komisja przyjęła pozytywną opinię dotyczącą tych rezerw. Dziękuję bardzo.

Przechodzimy do punktu trzeciego. Część 85 – budżety wojewodów. Dział 400 – wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę. O zabranie głosu proszę przedstawiciela ministra finansów.

Zastępca dyrektora Departamentu Finansowania Sfery Gospodarczej Ministerstwa Finansów Elżbieta Milewska:

Elżbieta Milewska. Zastępca dyrektora Departamentu Finansowania Sfery Gospodarczej Ministerstwa Finansów.

Szanowni państwo, Wysoka Komisjo, w dziale 400 – wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę wydatki nie były planowane, natomiast w wyniku uruchomienia rezerwy celowej zaplanowanej ustawie budżetowej na 2016 r., w pozycji

4 – Przeciwdziałanie i usuwanie skutków klęsk żywiołowych, w tym realizacja zadań w dorzeczach Odry i górnej Wisły, plan w tym dziale został zwiększony o kwotę 4.668 tys. zł z przeznaczeniem na realizację zadań własnych jednostek samorządu terytorialnego, związanych z usuwaniem skutków klęsk żywiołowych. Środki zostały wydatkowane w całości.

W tym na wydatki bieżące, w trakcie roku pozyskano środki w wysokości 399 tys. zł. Zostały wydatkowane przez gminę Pacanów w województwie świętokrzyskim w wysokości 239 tys. zł na remont ujęcia wody Wójeczka, przez gminę Mucharz w województwie małopolskim – 100 tys. zł – na remont ujęcia wód podziemnych w miejscowości Skawce i przez gminę Żegocina w województwie małopolskim – 60 tys. zł – na remont ujęcia wody w miejscowości Bełdno. Natomiast wydatki majątkowe w tym dziale zostały przeznaczone na zadanie realizowane w ramach usuwania skutków ruchów osuwiskowych ziemi. Środki zostały wydatkowane w całości przez miasto Mszana Dolna w województwie małopolskim, na wykonanie właściwych prac w ramach zadania przeniesienia ujęcia wody pitnej wraz z infrastrukturą, które było zlokalizowane na potoku Szklanówka, w miejsce nie zagrożone ruchami masowymi ziemi. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Grzegorz Wojciechowski (PiS):

Dziękuję. Proszę o zabranie głosu posła-koreferenta pana Piotra Zgorzelskiego.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, chciałbym przedstawić państwu kwotowe zestawienie wydatków budżetu państwa 2016 r. – dział 400. Może trochę będę powtarzał to, co powiedziała pani dyrektor, ale postaram się krótko to przedstawić. W wyniku uruchomienia środków z rezerwy celowej, ogół wydatków w dziale 400 został zwiększony o kwotę 4 668 tys. zł, z przeznaczeniem na realizację zadań własnych jednostek samorządu terytorialnego, związanych z usuwaniem skutków klęsk żywiołowych.

Pragnę zaznaczyć, że w porównaniu do 2015 r. kwota ta zmniejszyła się o 2 251 tys. zł. W ujęciu wydatków bieżących, pod którymi znajdują się środki pozyskane z rezerwy celowej w kwocie 399 tys. zł, przeznaczone na realizację zadań remontu ujęcia wód w trzech gminach, w zestawieniu z poprzednim rokiem również nastąpiło ich zmniejszenie o kwotę 41 tys. zł.

Wydatki majątkowe, na które składają się środki pozyskane również z rezerwy celowej w kwocie 4 260 tys., zmniejszyły się w znacznie większym stopniu w stosunku do roku poprzedniego, bo o 2 209 tys. zł.

Wszystkie te środki zostały wydatkowane w całości. Rekomenduję wydanie pozytywnej opinii dla Komisji Finansów Publicznych w zakresie wydatkowania środków budżetu państwa za rok 2016, w części budżetowej 85, dział 400. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Grzegorz Wojciechowski (PiS):

Dziękuję, panie pośle. Przechodzimy do działu 900 – Gospodarka komunalna i ochrona środowiska. Proszę przedstawiciela Ministerstwa Finansów o zabranie głosu.

Zastępca dyrektora Departamentu Instytucji Płatniczej Ministerstwa Finansów Dorota Jaworska:

Wysoka Komisjo, szanowni państwo, jeżeli chodzi o dochody w dziale 900 – Gospodarka komunalna i ochrona środowiska, to zostały one zaplanowane w ustawie budżetowej na rok 2016 w części budżety wojewodów w kwocie 7 586 tys. zł. Dochody w tym dziale zostały zrealizowane w wysokości 8 936 tys. zł.

Wyższe od planowanego wykonanie dochodów jest spowodowane, przede wszystkim, wykonaniem wyższych od planowanych wpływów z tytułu kar i grzywien za nieprzestrzeganie przepisów ochrony środowiska oraz dochodów związanych z realizacją zadań zlecanych jednostkom samorządu terytorialnego. Wydatki w tym dziale, w ustawie budżetowej na 2016 r., zostały określone ogółem w wysokości 161 502 tys. zł. Z tego wydatki bieżące to 149 454 tys. zł. Wydatki majątkowe to 10 763 tys. zł. Wydatki związane ze współfinansowaniem projektów z udziałem środków Unii Europejskiej to kwota 1 285 tys. zł.

W toku wykonywania budżetu plan tego działu został zwiększony o kwotę 73 806 tys. zł i ogółem wyniósł 235 308 tys. zł. Z tego wydatki bieżące na kwotę 180 968 tys. zł. Wydatki majątkowe to kwota 52 753 tys. zł. Natomiast wydatki związane ze współfinansowaniem projektów z udziałem środków Unii Europejskiej wynoszą 1 587 tys. zł.

Zwiększenie wydatków nastąpiło głównie w wyniku rozdysponowania środków pochodzących z rezerwy ogólnej budżetu państwa. Zwiększenie o kwotę 1 500 tys. zł.

Z rozdysponowania środków pochodzących z rezerw celowych budżetu państwa zwiększono o kwotę 68 871 tys. zł.

Z rozdysponowania środków pochodzących z rezerw utworzonych w budżetach wojewodów o kwotę 1 184 tys. zł.

Są to główne pozycje zwiększeń. Natomiast wysokość wydatków w tym dziale, zrealizowanych w 2016 r. wyniosła 230 076 tys. zł. To jest 97,8% planu po zmianach.

Wydatki bieżące zrealizowano w wysokości 180 126 tys. zł. W tym na współfinansowanie projektów z udziałem środków Unii Europejskiej 21 tys. zł. Wydatki głównie były przeznaczone na działalność inspekcji ochrony środowiska. To kwota 164 730 tys. zł. Było to 99,9% planu po zmianach.

Wydatki te przeznaczono na bieżącą działalność wojewódzkich inspektoratów ochrony środowiska, w tym na sfinansowanie wynagrodzeń dla pracowników inspekcji. Druga znacząca pozycja to usuwanie skutków klęsk żywiołowych. To kwota 2 007 tys. zł.

Kolejna znacząca pozycja to pozostała działalność. To kwota 12 668 tys. zł. W tej kwocie pozostałej działalności zostały ujęte wydatki w wysokości 12 525 tys. zł, z przeznaczeniem na dotacje na dofinansowanie zadań własnych gmin podczas Światowych Dni Młodzieży. To jest na utrzymanie czystości i porządku oraz wynajem urządzeń sanitarnych.

Jeśli chodzi o wydatki majątkowe w tym dziale, to zostały zrealizowane w wysokości 49 951 tys. zł. To jest 92% planu po zmianach. Były przeznaczone głównie dla wojewódzkich inspektoratów ochrony środowiska. Była to kwota 31 268 tys. zł. Na wydatki związane z budownictwem przeznaczono 16 461 tys. zł . Przeznaczono m.in. na budowę laboratorium dla Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Krakowie, Krajowego Laboratorium Referencyjnego i Wzorcującego Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Krakowie, czy też na poprawę efektywności energetycznej budynków Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Poznaniu i delegatury w Kaliszu.

Ponadto poniesiono wydatki na zakupy inwestycyjne w kwocie 14 807 tys. zł. Przeznaczono je m.in. na zakupy siedziby Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Olsztynie, czy też aparatury laboratoryjnej i kontrolno-pomiarowej, specjalistycznych środków transportu, sprzętu informatycznego oraz oprogramowania.

Jeżeli chodzi o wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych, czyli w wojewódzkich inspektoratach ochrony środowiska, w planie po zmianach na 2016 r., w budżetach wojewodów, w dziale Gospodarka komunalna i ochrona środowiska, wynagrodzenia zaplanowano w łącznej kwocie 101 461 tys. zł. Wynagrodzenia zostały zrealizowane w kwocie 101 450 tys. zł. Z tego wynagrodzenia osobowe to 95 033 tys. zł i dodatkowe wynagrodzenia roczne w kwocie 6 417 mln zł.

Powyższe kwoty zostały przeznaczone na wypłatę wynagrodzeń dla członków korpusu służby cywilnej – w wysokości 92 120 tys. zł oraz osób nie objętych mnożnikowym systemem wynagrodzeń w wysokości 9 330 tys. zł. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Grzegorz Wojciechowski (PiS):

Dziękuję, Czy Najwyższa Izba Kontroli chciałaby coś dodać? Dziękuję.

Wicedyrektor Departamentu Administracji Publicznej NIK Dariusz Zielecki:

Panie przewodniczący, NIK nie przeprowadza kontroli po działach klasyfikacji budżetowej, tylko według części. Natomiast przeprowadziliśmy taką kwerendę wszystkich naszych kontroli w urzędach wojewódzkich. Jeżeli chodzi o dział 400 to jest to nieznaczna kwota. Zresztą w obydwu tych działach nie stwierdzono żadnych nieprawidłowości. Zresztą tych wydatków nie obejmowaliśmy jakimś szczegółowym badaniem. Jeżeli chodzi o nieprawidłowości, to na ten temat nie mamy nic do powiedzenia. Nie zidentyfikowaliśmy żadnej nieprawidłowości w tych działach. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Grzegorz Wojciechowski (PiS):

Dziękuję. Teraz o zabranie głosu poproszę panią poseł-koreferent – panią Joannę Scheuring-Wielgus.

Poseł Joanna Scheuring-Wielgus (N):

Powiem krótko. Bardzo szczegółowo przedstawiła pani swoje zdanie. Zdanie ministerstwa. Rekomenduję wydanie pozytywnej opinii w zakresie wykonania budżetu za 2016 r. w części budżetowej 85. Dział 900 – Gospodarka komunalna i ochrona środowiska. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Grzegorz Wojciechowski (PiS):

Dziękuję pani poseł za zwięzłą wypowiedź. Otwieram dyskusję. Czy ktoś z państwa posłów lub zaproszonych gości chciałby zabrać głos? Nie widzę chętnych. Dziękuję. Zamykam dyskusję. Czy w sprawie przyjęcia tych dwóch działów jest jakiś inny wniosek niż ten, który przedstawiła pani poseł-koreferent? Jeżeli nie, to uznam, że Komisja pozytywnie rekomenduje te dwie części. Nie ma. Stwierdzam, że Komisja pozytywnie zaopiniowała część budżetową 85. Dziękuję bardzo.

Przechodzimy do punktu czwartego. Część budżetowa 86 – Samorządowe Kolegia Odwoławcze. O zabranie głosu proszę przedstawiciela Ministerstwa Finansów.

Dyrektor Departamentu Finansowania Sfery Budżetowej Ministerstwa Finansów Aneta Cieloch:

Dziękuję, panie przewodniczący. Aneta Cieloch. Dyrektor Departamentu Finansowania Sfery Budżetowej Ministerstwa Finansów.

Wysoka Komisjo, w ustawie budżetowej na 2016 r. dochody samorządowych kolegiów odwoławczych nie były planowane. W trakcie roku budżetowego jednostki te uzyskały dochody w wysokości 234 tys. zł, które pochodziły głównie z nadplanowanych wpisów od skarg kasacyjnych oraz kosztów postępowania sądowego.

Wydatki na funkcjonowanie 49 samorządowych kolegiów odwoławczych, w ustawie budżetowej na 2016 r., zostały zaplanowane w wysokości 120 924 tys. zł, z tego wydatki bieżące w kwocie 118 933 tys. zł oraz wydatki majątkowe w kwocie 1 991 tys. zł. W trakcie wykonywania budżetu wydatki te zostały zwiększone do kwoty 124 890 tys. zł. To zwiększenie było wynikiem przeniesienia środków z rezerw celowych na sfinansowanie kosztów postępowania oraz wpisów od sporządzonych skarg kasacyjnych w wysokości 1 952 tys. zł, wydatków bieżących w kwocie 1 300 tys., z przeznaczeniem na wynagrodzenia osobowe pracowników kolegiów, w tym głównie pozaetatowych członków kolegium, jak również na dofinansowanie kosztów utrzymania, zakupu usług pocztowych, zakupu sprzętu komputerowego i akcesoriów komputerowych.

Ponadto zwiększone zostały środki na wypłatę odpraw emerytalnych, nagród jubileuszowych oraz ekwiwalentów za niewykorzystane urlopy wypoczynkowe w kwocie 715 tys. zł.

Łącznie wydatki zostały zrealizowane w wysokości 124 352 tys. zł. Wydatki bieżące w kwocie 122 482 tys. zł zostały przeznaczone głównie na wynagrodzenia wraz z pochodnymi dla etatowych członków kolegiów i pracowników biur oraz wynagrodzenia bezosobowe, w ramach których finansowane są, przede wszystkim, wynagrodzenia dla pozaetatowych członków kolegiów, jak również na sfinansowanie kosztów działalności 49 jednostek.

Wykonanie wydatków majątkowych w kwocie 1 870 tys. zł było przeznaczone głównie na wymianę taboru samochodowego oraz na zakup sprzętu komputerowego, informatycznego i biurowego, zestawów komputerowych, laptopów, oprogramowania i licencji służących do tworzenia i składania, przechowywania kopii zapasowych, a także kserokopiarek, drukarek, niszczarek i klimatyzatorów. Dziękuję za uwagę.

Przewodniczący poseł Grzegorz Wojciechowski (PiS):

Dziękuję. Proszę przedstawiciela Najwyższej Izby Kontroli o zabranie głosu.

Wicedyrektor Departamentu Administracji Publicznej NIK Dariusz Zielecki:

Dziękuję, panie przewodniczący. Kontrola w zakresie budżetów samorządowych kolegiów odwoławczych została przeprowadzona przez delegatury NIK w sierpniu, pośród tych 49 SKO, które nie były objęte kontrolą budżetu państwa w 2015 r. Przy opracowa-

niu informacji wykorzystaliśmy również zbiorcze dane dotyczące dochodów i wydatków, zatrudnienia i wynagrodzeń we wszystkich 49 SKO, uzyskane w trakcie kontroli wykonania budżetu państwa przeprowadzonej w Ministerstwie Rozwoju i Finansów przez Departament Budżetu i Finansów NIK.

Oceny NIK są oddzielne dla każdej części budżetowej, czyli dla każdego z siedmiu SKO. Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie oceniła wykonanie budżetu państwa w pięciu częściach budżetowych, których dysponentami są prezesi SKO w Częstochowie, Gorzowie Wielkopolskim, Łodzi, Włocławku i we Wrocławiu.

W wyniku kontroli od 11 do niemal 18% wydatków, w zależności od tego ile wylosowało się w poszczególnych SKO, stwierdzono, że wydatki zostały wykonane z zachowaniem zasad gospodarowania środkami publicznymi. Natomiast ocenę opisową, stosowaną przez nas przy braku podstaw do oceny pozytywnej, ale również negatywnej, zastosowano w odniesieniu do budżetów SKO w Kaliszu i w Łomży.

Jeżeli chodzi o Kalisz, to nieprawidłowości polegały głównie na przyznaniu pracownikom dodatków specjalnych w łącznej kwocie prawie 160 tys. zł, na podstawie nierzetelnych, ogólnikowych uzasadnień. Uznaliśmy te działania za nierzetelne. Zawarcie umów na serwisowanie sprzętu komputerowego zostało dokonane bez określenia sposobu dokumentowania czasu świadczonych usług, który stanowił podstawę wypłacanego wynagrodzenia. Trudno było też udokumentować wydatki poniesione na ten serwis w wysokości 6,1 tys. zł.

Jeżeli chodzi o SKO w Łomży, to tu niegospodarnie wydatkowano 4,5 tys. zł. Budżety SKO są niewielkie. Stanowiło to 0,4% ogółu wydatków. Te 4,5 tys. zł wpłynęło na obniżenie naszej opinii opisowej.

Jeżeli chodzi o sprawozdania, to pozytywnie zaopiniowaliśmy sprawozdawczość sześciu kontrolowanych SKO. W odniesieniu do SKO w Kaliszu stwierdziliśmy, że niektóre dane zawarte w ewidencji księgowej nie odzwierciedlają stanu faktycznego. Przy czym, od razu chciałbym zaznaczyć, że wartości wykazane w sprawozdaniach były prawidłowe.

Na przykład, dane do sprawozdania RB-28 zostały wygenerowane w systemie TREZOR jakby automatycznie i dopiero później, na tej podstawie, dane w stosowanym w SKO księgowym systemie finansowym zostały skorygowane. Natomiast dane do sprawozdania RBBZ-1 (to są wydatki w układzie zadaniowym) pochodziły z prowadzonego poza systemem finansowo-księgowym arkusza kalkulacyjnego. Takiego rozwiązania, choć jest ono dopuszczalne, nie przewidywała obowiązująca w SKO polityka rachunkowości. Podkreślę jeszcze raz, że dane były prawidłowe, ale niezgodne z ewidencją księgową.

Jeżeli chodzi o kwoty, to myślę, że nie ma sensu ponownie ich przytaczać. Pod koniec roku w części SKO wystąpiły zaległości w łącznej kwocie 16,9 tys. zł, w tym 14,9 tys. zł pochodziło z objętego kontrolą SKO w Łodzi. Kwota dotyczyła zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Grzegorz Wojciechowski (PiS):

Dziękuję. Uwagi, które przedstawiła Najwyższa Izba Kontroli są dość istotne. Samorządowe kolegia odwoławcze są dość ważnym elementem. Powinny działać transparentnie i powinny być przykładem. Budżet, którym dysonują SKO, to około 0,0003 budżetu państwa. Jest to zbliżone do wysokości budżetu regionalnych izb obrachunkowych.

Biorąc pod uwagę wydatki poszczególnych samorządowych kolegiów odwoławczych (jest ich 49 w układzie tzw. starych województw), wydatki bliskie są100% planów. Jest jeszcze jedna rzecz, która budzi moje wątpliwości. To jest kwestia ekwiwalentów za urlop. Jaka była podstawa wypłacenia ekwiwalentu? Generalnie, urlop powinien być wykorzystany, bo to wynika nie tylko z budżetu, ale również jest podyktowane przepisami prawa pracy. Czy ktoś mógłby odpowiedzieć na to pytanie?

Dyrektor Departamentu Finansowania Sfery Budżetowej MF Aneta Cieloch:

Aneta Cieloch. Ministerstwo Finansów.

Podstawą do wypłaty ekwiwalentu za niewykorzystany urlop są przepisy Kodeksu pracy i ustawy o pracownikach samorządowych. Wypłaty te dotyczą osób, które z różnych powodów nie mogły wykorzystać tego urlopu. Między innymi, w związku z odejściem na emeryturę i wcześniejszym zwolnieniem lekarskim. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Grzegorz Wojciechowski (PiS):

Dziękuję bardzo. Proponuję, aby Komisja przyjęła pozytywną opinię, z uwagami, które zostały przedstawione przez Najwyższą Izbę Kontroli. Czy Wysoka Komisja przyjmie takie rozwiązanie? Czy może zaprezentuje inne rozwiązanie?

Na stronie 6. informacji przedstawionej przez NIK są te nieprawidłowości. Jest tu ocena ogólna. Na stronie 6. są wyliczone nieprawidłowości. Dane dotyczące Kalisza i Łomży.

Dwie nieprawidłowości. Przepraszam, to jest strona 9. Wymienione tu uwagi są dość istotne i powinny zostać powtórzone. Dziękuję.

Czy taka forma jest akceptowalna przez Komisję? Jest to opinia dla Komisji Finansów Publicznych.

Sekretarz Komisji Sławomir Jakubczak:

Komisja podziela zastrzeżenia dotyczące Łomży i Kalisza.

Przewodniczący poseł Grzegorz Wojciechowski (PiS):

Tak. Skoro nie ma sprzeciwu, stwierdzam, że Komisja przyjęła pozytywną ocenę wykonania tej części budżetu, z uwagami dotyczącymi dwóch, wymienionych przez Najwyższą Izbę Kontroli, przypadków. Dziękuję bardzo.

Przechodzimy do kolejnego punktu. Rozwój regionalny. Część budżetowa 34. Środki europejskie na finansowanie programów zarządzanych lub koordynowanych przez ministra właściwego do spraw rozwoju oraz ten punkt, który nie został zrealizowany przy omawianiu rezerwy 8.

Proszę przedstawiciela Najwyższej Izby Kontroli…

Głos z sali:

Ministerstwa Rozwoju.

Przewodniczący poseł Grzegorz Wojciechowski (PiS):

Ministerstwa Finansów. Ministerstwa Rozwoju. Przepraszam, panie ministrze.

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Rozwoju Witold Słowik:

Szanowny panie przewodniczący, akurat mamy unię personalną. Co prawda, dwa ministerstwa istnieją odrębnie, ale wiele osób już to myli i tytułuje nas ministerstwem rozwoju i finansów. Taki tytuł ma pan wicepremier.

Przechodząc do meritum, mam przyjemność przedstawić państwu informację dotyczącą wykonania budżetu państwa za rok 2016 w zakresie części 34 – Rozwój regionalny, zgodnie z punktem 6. porządku dziennego, oraz środków europejskich na finansowanie programów zarządzanych lub koordynowanych przez ministra właściwego do spraw rozwoju, w tym zakresie rezerwy celowej, czyli część 83 – pozycja 8, co było zgodne z punktami 2 i 7 naszego dzisiejszego porządku obrad.

Szczegółowe informacje dotyczące wykonania budżetu państwa w powyższym zakresie już państwo posłowie otrzymali. Przedstawię jednie najważniejsze elementy, zaczynając od części 34 – Rozwoju regionalnego, w zakresie dochodów i wydatków, wynagrodzeń w państwowych jednostkach budżetowych oraz dotacji.

W ustawie budżetowej na rok 2016 w części 34 dochody zaplanowano w wysokości 420 tys. zł, które zrealizowano w kwocie 46 373 tys. zł, głównie ze zwrotu niewykorzystanych środków z dotacji z lat ubiegłych wraz z odsetkami. Stąd taka duża dysproporcja.

Natomiast wydatki zaplanowano w kwocie 10 959 000 tys. zł. W trakcie roku zmniejszono je do kwoty 10 653 000 tys. zł. Te wielkie kwoty wynikają z faktu, że jeśli chodzi o część 34, to poprzez nasze ministerstwo realizowana jest część płatności unijnych. Szczególnie w zakresie regionalnych programów operacyjnych. Wydatki zrealizowano w łącznej kwocie 8 463 000 tys. zł, to jest 79,4% planowanej całości wydatków.

Z budżetu państwa wydatkowano 1 317 000 tys. zł, to jest 78% planowanych wydatków. Z budżetu środków europejskich wydatkowano 7 146 000 tys. zł, tj. 77,9% planowanych. Jak już powiedziałem, większa część wydatków jest związana z finansowaniem regionalnych programów operacyjnych, które w 2016 r. łącznie wyniosło 7 117 000 tys. zł i stanowiło 84% ogółu zrealizowanych wydatków.

Pozostałe wydatki zostały przeznaczone m.in. na finansowanie projektów w ramach Programu Operacyjnego – Wiedza Edukacja Rozwój, wsparcia rozwoju województw Polski wschodniej i pomoc techniczną dla PARP, pomocy technicznej Ministerstwa Rozwoju i jednostek podległych oraz kosztów ich funkcjonowania. Wydatki w 2016 r. były niższe o 56,5% od wydatków w 2015 r. Spadek wydatków wynikał z przeniesienia finansowania projektów infrastrukturalnych, wdrażanych przez Centrum Unijnych Projektów Transportowych od 1 stycznia 2016 r., z części 34 budżetu do części 39 budżetu, czyli do części transportowej.

Obniżka wynikała również z końcowej fazy realizacji programów z poprzedniej perspektywy unijnej 2007-2013 i rozpoczęciem wdrożenia programów z nowej perspektywy unijnej. W ramach tych wydatków z nowej perspektywy unijnej nastąpiło radykalne, dziesięciokrotnie większe wydatkowanie w stosunku do 2015 r.

Wydatki na wynagrodzenia w 2016 r., w części 34, zostały zrealizowane w wysokości 112 mln zł, to jest 94,3% planowanych wydatków. Z tego, w ramach projektów pomocy technicznej poniesiono wydatki na wynagrodzenia w kwocie 92,6 mln zł oraz kosztów funkcjonowania nieujętych w programach funkcjonowania 19,4 mln zł.

Wynagrodzenia finansowane w ramach projektów pomocy w 85% podlegają refundacji z budżetu Unii Europejskiej i środków pomocowych państw EFTA, czyli zdecydowanie większa część wynagrodzeń w ramach części 34 została sfinansowana ze środków unijnych. Wydatki na wynagrodzenia w roku 2016 były o 15,8% niższe w porównaniu do 2015 r, co wynikało m.in. ze zmian organizacyjnych związanych z przesunięciem finansowania wydatków Centrum Unijnych Projektów Transportowych, w tym wynagrodzeń, z części 34 do części 39, czyli części transportowej (nastąpiło to z początkiem 2016 r.)

Dotacje celowe w ustawie budżetowej na 2016 r., w ramach części 34, zaplanowano w kwocie 900 tys. zł dla Polskiej Organizacji Turystycznej na koszt zamykania Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka. W trakcie roku dotacje celowe zostały zwiększone do kwoty 2,5 mln zł, m.in. o środki uruchomione z rezerw celowych z przeznaczeniem głównie na dotacje dla miasta Łodzi, na przygotowanie dokumentacji do przygotowania do pierwszej fazy o ubieganie się o organizację międzynarodowej wystawy EXPO 2022. Oczywiście w mieście Łodzi. Do końca roku z tych dotacji wydatkowano 2 mln zł, co stanowi 84%.

Na zakończenie tej części wystąpienia pragnę dodać, że Najwyższa Izba Kontroli, po przeprowadzonej kontroli, pozytywnie oceniła realizację w 2016 r. 34 części budżetu – Rozwój regionalny.

Teraz przejdę do przedstawienia informacji na temat środków europejskich na finansowanie programów zarządzanych i koordynowanych przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego, w tym rezerwy celowej części 83 – pozycja 8.

Na rok 2016 zaplanowano dochody z tytułu refundacji z budżetu Unii Europejskiej i państw EFTA, wydatków poniesionych na finansowanie programów, na poziomie 36,356 mld zł, z tego w ramach budżetu państwa 1,496 mld zł, budżetu środków europejskich 34,86 mld zł.

Dochody zrealizowano w kwocie 20,685 mld zł, to jest na poziomie 57% planowanych. Z tego, w ramach budżetu państwa 1,204 mld zł, budżetu środków europejskich 19,481 mld zł. Niższa realizacja dochodów ma związek z poziomem realizacji wydatków na programy perspektywy finansowej 2014-2020, bowiem Ministerstwo Finansów dokonuje przewalutowania środków Unii Europejskiej i przeznacza je na dochody w sposób zapewniający finansowanie ponoszonych wydatków. Dochody zrealizowane w ramach programu 2007-2013 są na poziomie niższym od wydatków poniesionych na te programy w 2006 r., co ma związek z tym, że refundacja 5% wydatków przez Komisję Europejską nastąpi w późniejszych latach, po końcowym rozliczeniu tych programów.

Wydatki na finansowanie programów zarządzanych lub koordynowanych przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego, w ustawie budżetowej na 2016 r. zaplanowano w kwocie 49,094 mld zł. Z tego w częściach budżetowych 28,068 mld zł. W rezerwach celowych, w pozycji 8, 19, 98, 99 w łącznej wysokości 21,026 mld zł.

W rezerwie celowej w części 83 –pozycja 8, w zakresie programów zarządzanych lub koordynowanych przez Ministerstwo Rozwoju, ujęto środki w wysokości 1,639 mld zł, z czego do części dysponentów budżetowych uruchomiono środki w kwocie 356 mln zł. Umieszczenie części wydatków w rezerwach celowych pozwalało na bardziej elastyczne gospodarowanie środkami budżetu na realizację programów, uruchamiając je w miarę postępu w realizacji programów.

Na koniec roku budżetowego, w związku z uruchomieniem środków z rezerwy celowej, wydatki ujęte w częściach budżetowych dysponentów wzrosły do kwoty 33,972 mld zł. W 2016 r. wydatki zrealizowano w kwocie 29,586 mld zł, to jest 87% planowanych wydatków, po zmianach ujętych w częściach dysponentów. Z tego w ramach budżetu państwa 2,794 mld zł, z budżetu środków europejskich 26,792 mld zł. Wydatki te były niższe o 18,186 mld zł, tj. o 38% od zrealizowanych w 2015 r., co ma związek z końcowym etapem realizacji perspektywy 2007-2013.

Jak wiemy, spiętrzenie wydatkowania środków związanych z poprzednią perspektywą unijną miało miejsce w 2015 r., w związku z obowiązującą zasadą n+2. Rok 2016 to był, *de facto,* pierwszy rok realizowania nowej unijnej perspektywy budżetowej na lata 2014-2020.

Nie zrealizowane wydatki głównie obejmują środki nieuruchomionych rezerw. Na uwagę zasługuje także to, że wydatki Unii Europejskiej realizowane w programie 2014-2020, w roku 2016 były siedmiokrotnie wyższe niż wydatki te programy zrealizowane w 2015r. i wyższe o około 1,3 mld zł (jest to około 10%) od wydatków z poprzedniej pespektywy unijnej, czyli z lat 2007-2013, w odpowiadającym trzecim roku wdrażania perspektywy, tj. w 2009 r. Choć, jak wspomniałem wcześniej, lata 2009 i 2016 to moment wdrażania nowych budżetowych perspektyw unijnych. Dziękuję za uwagę.

Przewodniczący poseł Grzegorz Wojciechowski (PiS):

Dziękuję bardzo, panie ministrze. Teraz o zabranie głosu proszę pana dyrektora Zieleckiego z Najwyższej Izby Kontroli.

Wicedyrektor Departamentu Administracji Publicznej NIK Dariusz Zielecki:

Dziękuję bardzo. Panie przewodniczący, Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie oceniła wykonanie budżetu w części 34. To jest wynik kontroli ponad 21% wydatków budżetu państwa i 29% budżetu środków europejskich. Ustaliliśmy, że zostały one wykorzystane z zachowaniem zasad gospodarowania środkami publicznymi.

Również pozytywnie zaopiniowaliśmy sprawozdawczość dysponenta części, stwierdzając, że dane przedstawione w sprawozdaniach łącznych są zgodne z danymi ze sprawozdań jednostkowych. Jednostkowe sprawozdania ministerstwa oraz dysponenta głównego są zgodne z danymi ujętymi w księgach rachunkowych.

Również badania poprawności formalnej i rzetelności ksiąg rachunkowych nie wykazały nieprawidłowości. Można powiedzieć, że dane wykorzystane w sprawozdawczości są rzetelne i prawidłowe.

Jeżeli chodzi o dochody i wydatki, to te kwoty zostały już zaprezentowane dość szczegółowo. Powiem, że jeżeli chodzi o wydatki budżetu państwa, to zrealizowano je w kwocie ponad 1,317 mld. To jest 78% planu oraz nieco ponad 63% wydatków z roku poprzedniego. Wydatki budżetów środkowoeuropejskich to jest kwota 7,146 mld zł. To jest prawie 80% planu oraz 41,1% wydatków z poprzedniego roku.

Niższy niż w 2015 r. poziom wydatków wydaje się być oczywisty. Rok 2015 to okres końcowego rozliczenia projektów realizowanych w ramach tzw. starej perspektywy finansowej. Natomiast rok 2016 to moment rozpoczęcia wdrażania środków na projekty w ramach Umowy Partnerstwa na lata 2014-2020.

Natomiast jeśli chodzi o niewykonanie planu 2016 r., to jest to głównie efekt wolniejszego niż zakładano wdrażania programów w ramach Umowy Partnerstwa. Wynikało to głównie z opóźnień w składaniu poprawnych dokumentów umów o dofinansowanie przez beneficjentów, błędów w dokumentach o płatność oraz przedłużających się procedur przetargowych. Należy tu podkreślić, że dysponent części blokował nadmierne środki niezwłocznie po ustaleniu, że nie zostaną wykorzystane do końca roku budżeto-

wego, zatem minister finansów nie miał związanych rąk limitem, który nie był wykorzystywany w części 34.

Jak już mówiłem, szczegółowe badanie próby wydatków, o której wcześniej wspomniałem, nie wykazało nieprawidłowości. Przechodząc do specyficznej funkcji ministra rozwoju, czyli zarządzania środkami unijnymi, i jeżeli chodzi o zamykanie tzw. starej pespektywy, to w celu zagwarantowania optymalnego wykorzystania środków Rada Ministrów przyjęła plan naprawczy dla funduszy Polityki Spójności. Określono w nim dwa cele na 2016 r.

To jest poświadczenie do 30 czerwca 2016 r. pozostałych do całkowitego wykorzystania alokacji na lata 2007-2013. To środki w wysokości około 4,1 mld euro, oraz zapewnienia dodatkowej puli wydatków ponad dostępną alokację (tzw. poduszka bezpieczeństwa) o wartości dofinansowania Unii Europejskiej do 5% alokacji.

Te działania zostały zrealizowane, co pozwoliło – jak wcześniej powiedział pan minister – na certyfikowanie do Komisji Europejskiej do końca 2016 r. środków na poziomie 98,8% alokacji. Jeżeli weźmiemy pod uwagę zmianę tabel finansowych oraz wydatki zarejestrowane, a jeszcze nie certyfikowane do Komisji Europejskiej, to naszym zdaniem ta potencjalna certyfikacja powinna wynieść około 105,5% alokacji, czyli pozwoli to na ograniczenie ryzyka niepełnego wykorzystania tej alokacji w przypadku, gdyby np. Komisja Europejska nie zatwierdziła, czyli nie uznała za niekwalifikowalne części wydatków zgłoszonych do refundacji. Jeżeli chodzi o starą perspektywę, to naszym zdaniem nie istnieje wysokie ryzyko zaprzepaszczenia jakichś środków.

Jeżeli chodzi o nową perspektywę finansową na lata 2014-2020, to od początku realizacji programów do końca 2016 r. z beneficjentami zawarto umowy na dofinansowanie projektów na kwotę stanowiącą 23,6% całej alokacji. Natomiast cała kwota wydatków uznanych za kwalifikowalne, złożona do Komisji Europejskiej do końca 2016, to 5,1% alokacji. W tym, jeżeli chodzi o krajowe programy operacyjne, to jest to 6,8%. Gorzej wygląda to w przypadku regionalnych programów operacyjnych – tutaj jedynie 2,5% alokacji.

W związku z opóźnieniami we wdrażaniu programów przygotowano tzw. plan działań na rzecz zwiększenia efektywności i przyśpieszenia realizacji programów w ramach umowy partnerstwa, w którym założono wdrożenie kompleksowego systemu zarządzania. Ustaliliśmy, że większość działań została zrealizowana, natomiast w toku realizacji pozostawało m.in. działanie w zakresie spełnienia warunków wstępnych, tj. warunków umożliwiających efektywną realizację programów operacyjnych, które powinny być spełnione do końca 2016 r.

Tu pojawiło się zagrożenie, że niespełnienie tych warunków w określonym terminie może być powodem zawieszenia płatności przez Komisję Europejską płatności na rzecz danego państwa członkowskiego.

Ministerstwo, w kontaktach roboczych z Komisją Europejską, uzgodniło, że przyjęcie dokumentów niezbędnych do przyjęcia tej warunkowości *ex ante* po 31 grudnia, ale przed 30 czerwca 2017 r., nie będzie skutkować negatywnymi konsekwencjami. Ponieważ zakończyliśmy kontrolę w kwietniu, zatem nie wiemy jakie jest rozstrzygnięcie tej sprawy, czy konieczne warunki zostały spełnione i czy nie grozi nam zawieszenie płatności na rzecz Polski.

Przyjęty przez Radę Ministrów w marcu 2016 r. plan certyfikacji środków, zakładał minimalną wartość wydatków certyfikowanych do Komisji Europejskiej do końca 2016 r. w skumulowanej wysokości 21,9 mld zł. Faktycznie certyfikowano kwotę łączną na poziomie 84% planu. Przypominam, że był to plan certyfikacji minimalnej wartości wydatków certyfikowanych. Osiągnięto 84% planu.

Co prawda, w krajowych programach operacyjnych była nadwyżka 107,9% planu, ale w poszczególnych programach wyglądało to zupełnie inaczej. W pewnych programach mamy do czynienia z nieosiągnięciem planu. Natomiast sytuacja bardzo słabo wygląda w regionalnych programach operacyjnych, bo tutaj osiągnięto zaledwie 44,6% planu certyfikacji środków. To nawet nie połowa.

Jak powiedziałem, ocena jest pozytywna, natomiast pozwoliliśmy sobie na sformułowanie w naszym wystąpieniu pokontrolnym, a potem informacji o wynikach kon-

troli, pewnej uwagi. Chciałbym przypomnieć, że w ubiegłym roku NIK podniosła problem opóźnień we wdrażaniu umowy partnerstwa na lata 2014-2020 i zwróciła uwagę, że wdrażany plan działań na rzecz zwiększenia efektywności, o której już wspomniałem, przyniesie efekty wtedy, kiedy będzie realizowany zgodnie z przyjętymi w nim założeniami (szczególnie zgodnie z przyjętym terminarzem).

Tymczasem, jak już wspomniałem, pięć działań wynikających z tego planu jest opóźnionych. Szczególnie dotyczy to faktu, że do końca 2016 r. Polska nie spełniała 3 z 29 warunków wstępnych (tzw. warunków *ex ante*). Mówiłem o tym przed chwilą.

Chcielibyśmy też podkreślić, że nie osiągnięto założonych w planach certyfikacji przyjętych przez Radę Ministrów minimalnych kwot, zarówno w ujęciu ogółem, jak i w większości programów operacyjnych (zwłaszcza regionalnych programach operacyjnych). Warto także zauważyć, że plan certyfikacji został opracowany zaledwie w rocznej perspektywie (tylko na 2016 r.), co, naszym zdaniem, nie sprzyja systemowemu podejściu do zarządzania Umową Partnerstwa na lata 2014-2020, tym bardziej, że już na wstępnym etapie realizacji tej umowy cele nie są w pełni osiągane.

Ponadto, jak wynika to z ustaleń kontroli i przedstawionych liczb, w bieżącej realizacji planu wydatków, zarówno w skali całego budżetu, jak i części 34, jedynie w niewielkiej części wykorzystano środki ujęte w rezerwach celowych. Natomiast o poziomie wydatków w stosunku do planów już mówiłem.

Uwzględniamy pozytywny aspekt wdrożenia w 2016 r. jednolitego systemu zarządzania celami w ramach umowy partnerstwa. Uwzględniamy również to, że w początkowej fazie realizacji tej umowy ryzyko niewykorzystania niedostępnej alokacji nie jest jeszcze wysokie. Jak wiadomo, zasady n+3, n+2 nie działają jeszcze na swoich właściwych obrotach. Jednak zwracamy uwagę na konieczność zapewnienia skutecznych mechanizmów zarządczych, które pozwolą na rzetelną ocenę stopnia osiągania celów w długiej perspektywie czasowej i reagowania na pojawiające się zagrożenie ich nieosiągnięcia. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Grzegorz Wojciechowski (PiS):

Dziękuję bardzo, panie dyrektorze. Teraz o zabranie głosu poproszę posła-koreferenta pana Ireneusza Zyskę.

Poseł Ireneusz Zyska (WiS):

Dziękuję bardzo. Panie przewodniczący, panie ministrze, panie dyrektorze, szanowni państwo, po zapoznaniu się z informacją przedłożoną przez ministra rozwoju oraz informacją z kontroli z wykonania budżetu, przedstawioną przez Najwyższą Izbę Kontroli, chciałbym podzielić się z państwem uwagami w zakresie zaopiniowania sprawozdania z wykonania budżetu państwa za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2016 r. w zakresie, po pierwsze, części budżetowej 34 – Rozwój regionalny oraz w części dotyczącej środków europejskich na finansowanie programów zarządzanych lub koordynowanych przez ministra właściwego do spraw rozwoju.

Pan minister bardzo szczegółowo przedstawił informację na temat wykonania budżetu w tej części. Nie chciałbym powtarzać tych danych. Wszyscy posłowie otrzymali bardzo szczegółowe dane w formie pisemnej. Pan dyrektor z Najwyższej Izby Kontroli bardzo analitycznie zaprezentował wyniki kontroli z wykonania budżetu.

Może w ogólnych słowach odniosę się do podstawowych faktów. Mianowicie, jeśli chodzi o dochody budżetu, to jak zauważył pan minister, zostały zrealizowane w wysokości ponad 46 mln zł, z planowanych zaledwie 420 tys. Jest to spowodowane zwrotem środków niewykorzystanych dotacji w kwocie ponad 15 mln zł oraz z odsetek w ramach programów. Wraz z kosztami operacyjnymi programów to ponad 28 mln zł.

Także z wpływów z najmu i dzierżawy składników majątkowych urzędu w kwocie 239 tys. zł. Najwyższa Izba Kontroli zwróciła także uwagę (przez porównanie z rokiem 2015) na zmniejszenie się należności budżetu o blisko 1,324 mln zł oraz zaległości o blisko 1,354 mln zł, przy czym zmniejszenie kwoty zaległości w porównaniu do 2015 r. wynikało, przede wszystkim, ze zmiany zasad prezentowania w sprawozdawczości, tj. zaprzestania nieprawidłowej praktyki ujmowania w sprawozdaniu RB-27 należności, które nie mogą być egzekwowane.

Jest to kwestia techniczna, ale trzeba zauważyć, że prawidłowo prowadzona sprawozdawczość odbija się w wyniku finansowym, jeśli chodzi o księgowanie kwot z budżetu.

Natomiast jeśli chodzi o wydatki budżetowe w 2016 r., to zostały zrealizowane w 77,2% w stosunku do zaplanowanych w ustawie budżetowej oraz 79,4 planu po jego zmianach i praktycznie zostały jednakowo zrealizowane w stosunku do budżetu państwa i budżetu środków europejskich. W stosunku do poprzedniego roku znacząco zmniejszyły się wydatki. Wynika to ze spadków wydatków w programach perspektywy 2007-2013, w związku z końcową fazą wdrażania oraz niższym niż zakładano poziomem kontraktacji środków z programów z perspektywy 2014-2020, w związku z opóźnieniami ze względów formalnych.

Najwyższa Izba Kontroli zwróciła uwagę na opóźnienia we wdrażaniu Umowy Partnerstwa 2014-2020. Moje obserwacje każą mi zwrócić uwagę na otoczenie prawne, które w jakimś stopniu (szczególnie przy realizacji 16 programów operacyjnych) mogło mieć znaczenie. Mianowicie wejście w życie ustawy o rewitalizacji z października 2015 r., które *de facto* wydłużyło proces związany z opracowaniem miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, uzgadnianiem planów związanych z kontraktacją i wydatkowaniem środków z tej perspektywy (z nowej perspektywy unijnej).

Moim zdaniem, mogło to odbić się zmniejszeniem kontraktacji, zmniejszeniem wydatkowania środków w trzecim roku perspektywy. Pan minister i Najwyższa Izba Kontroli słusznie zwrócili uwagę na to, że w porównaniu do poprzedniej perspektywy z lat 2007-2013, w trzecim roku wydatkowania środków pula ta została zwiększona o 10%.

W stosunku do programów zarządzanych lub koordynowanych przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego, dochody zrealizowano na poziomie 57% planowanych. Głównie z powodu niskiego poziomu realizacji perspektywy 2014-2020.

Można jeszcze wskazać kwestie związane z zatrudnieniem i wynagrodzeniami. W części 34 – Rozwój regionalny wynagrodzenia uległy zmniejszeniu o 911 tys. zł. Spadek ten jest spowodowany głownie zmianami organizacyjnymi związanymi z przesunięciem finansowania wydatków Centrum Unijnych Projektów Transportowych z części 34 budżetu do części 39, czyli transport, z początkiem 2016 r.

Kontrola Najwyższej Izby Kontroli, obejmującej 21,6% wydatków budżetu państwa w części rozwój regionalny oraz 29,1% wydatków z budżetu środków europejskich nie wykazała nieprawidłowości. Sprawozdania zostały wykonane w terminie i poprawnie pod względem merytorycznym, i pod względem zapisu w księgach rachunkowych.

Kontrolą zostały objęte sprawozdania budżetowe za 2016 r. oraz sprawozdania w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2016 r. o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych z planu wykonania dochodów budżetowych, z planu wykonania budżetu państwa, z wykonania planu wydatków budżetu państwa w zakresie programów realizowanych ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej, środków pomocowych państw członkowskich EFTA.

W wyniku przeprowadzonych kontroli NIK nie sformułowała wniosków pokontrolnych. Niepokojące jest to, o czym mówili pan minister i pan dyrektor z Najwyższej Izby Kontroli. Jednak niski poziom kontraktacji środków nowej perspektywy…Tutaj trzymamy kciuki. Wydaje się, że jako posłowie, członkowie Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej, będziemy wspierać działania w zakresie realizacji programu naprawczego, który powinien przynieść pozytywne rezultaty w zwiększeniu kontraktowania i wydatkowania środków nowej pespektywy unijnej.

Szanowni państwo, jak powiedziałem na wstępie – nie chciałbym zbytnio wchodzić w szczegóły, przytaczać wielkości kwot i poziomów kontraktacji, wydatkowania środków w poszczególnych programach operacyjnych, czy mechanizmach finansowych. Generalnie należy stwierdzić, że sprawozdanie z wykonania budżetu państwa za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2016 r., w części – Rozwój regionalny oraz środków będących w dyspozycji ministra właściwego do spraw rozwoju, należy zaopiniować pozytywnie i taką rekomendację przedkładam Wysokiej Komisji. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Grzegorz Wojciechowski (PiS):

Dziękuję bardzo. Otwieram dyskusję. Czy ktoś z posłów lub zaproszonych gości chciałby zabrać głos? Nie ma chętnych. Dziękuję. Zamykam dyskusję.

Pan poseł-koreferent zaproponował, aby Komisja przyjęła pozytywną opinię. Czy jest inna propozycja? Jeżeli nie usłyszę innej propozycji, uznam, że Komisja przyjęła pozytywną opinię co do tego punktu. Nie słyszę. Stwierdzam, że Komisja przyjęła pozytywną opinię.

Przechodzimy do całości. Wszystkie części zostały zaopiniowane pozytywnie. Jedna z części otrzymała opinię pozytywną z uwagami. Rozumiem, że całość opiniowanej części budżetu zostanie zaopiniowana pozytywnie. Czy ktoś ma inne zdanie w tej kwestii? Jeżeli nie usłyszę, uznam, że Komisja pozytywnie opiniuje omawianą całość. Nie słyszę. Stwierdzam, że Komisja pozytywnie opiniuje całość rozpatrywanej dziś części budżetu.

Poseł-sprawozdawca. Czy pan poseł Ireneusz Zyska wyraża zgodę na propozycję, by został posłem-sprawozdawcą na posiedzeniu Komisji Finansów Publicznych?

Poseł Ireneusz Zyska (WiS):

Panie przewodniczący, czuję się wyróżniony. Wyrażam zgodę.

Przewodniczący poseł Grzegorz Wojciechowski (PiS):

Dziękuję. Czy jest inna propozycja? Nie ma. Stwierdzam, że pan poseł Ireneusz Zyska został sprawozdawcą tej części budżetu na posiedzeniu Komisji Finansów Publicznych. Dziękuję bardzo.

Na tym wyczerpaliśmy porządek obrad. Zamykam posiedzenie. Dziękuję bardzo.